

Balmientje

Het meisje dat bleef dansen

Colofon

ISBN: 978 94 6365 658 0

1e druk 2024

© 2024, Haike Detmar

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Foto omslag: Vecteezy

Fotografie portretfoto: Marieke van Dulmen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Balmientje

Het meisje dat bleef dansen

Haike Detmar

Voor mijn lieve moeder

Dinsdag 23 april 2013

Slapeloze nacht

Middenin de nacht word ik wakker. Het is drie uur in de ochtend. Veel te vroeg om op te staan. Ik kijk om me heen. Nu met meer besef. Een vlaag van intens verdriet overvalt me. Gistermiddag hoorde ik dat mijn moeder om het leven was gekomen bij een auto-ongeluk.

Ik zie het oude tweepersoons logeerbed van mijn jeugd in een vreemde kamer. De golvende lijnen geven het grenen bed een landelijke uitstraling. Op een van de kussens rust het hoofd van mijn man, Dirk. Hij slaapt.

Zachtjes loop ik door het appartement waar ik voorheen nog maar één keer ben geweest. Ik herken dezelfde eettafel als die in mijn ouderlijk huis stond, maar dan van Marktplaats. Een hangoor met drie tussenstukken om de tafel een maximale grootte te geven. De grove leren stoelen, die er omheen staan, zijn van een vroegere vriendin. Ik zie de antieke houten, Duitse broodkast, die uit het huis van Dirk en mij komt. Met veel pijn en moeite is deze zware kast de trap op gezeuld om zijn intrek in dit appartement te nemen. De andere meubels en spullen zijn nieuw voor me. Gedoneerd door goede vrienden. En dat bleken er wonderbaarlijk veel. Dan kijk ik door de ramen de zwarte nacht in en constateer dat er nog gordijnen ontbreken.

Ik ben vermoeid, leeg en tegelijkertijd voelt mijn gemoed loodzwaar. Mijn emoties schieten heen en weer. Ik hou van haar hoewel ik dat nooit zo letterlijk tegen haar heb gezegd. Ik mis haar en ik kan of wil het nog niet helemaal bevatten, maar tegelijkertijd weet ik dat de situatie is zoals ze is. Het ging zo snel. Te snel. Na alles wat er in de afgelopen maanden is gebeurd, na alles wat er in mijn jeugd is gebeurd, voel ik me alleen. Intens alleen. Ondanks dat ik nog een vader en een jongere broer heb, voel ik me op dit moment ouderloos; ik voel me wees. Het besef dat je kind-af

bent wanneer een van je ouders overlijdt, hakt er ongelooflijk in. Ook al ben ik een volwassen vrouw van vijftig met een eigen gezin.

Veel tijd om bij al deze gevoelens te blijven stilstaan heb ik niet. Er moet nog een strijd gestreden worden. En wat voor een. Het zal de zwaarste in mijn leven worden.

Zo bizar en tegelijkertijd zo eenvoudig en duidelijk. Liefde en rechtvaardigheid zullen gaan botsen met het allesomvattende ego dat het menselijk denken en handelen zo nadelig kan beïnvloeden, dat zelfs het geweten ondergeschoffeld wordt. Ik zal mijn strijdpak nogmaals aantrekken en mijn hoofd er goed bij moeten houden.

Dan nemen mijn emoties, zonder overleg, weer de overhand. Als ik mijn tranen de vrije loop heb gelaten en het unheimische gevoel niet blijkt weg te gaan, besluit ik toch maar weer in bed te kruipen. Dit soort nachten moet je niet te vaak hebben, besef ik dan. Ik, de nuchterheid zelve, iemand die altijd kan slapen. Al zijn sommige gebeurtenissen nog zo heftig geweest, al lijkt een dag compleet mislukt, morgen is er altijd weer een nieuwe dag. Dat vooruitzicht maakt me altijd rustig. Voor het slapen gaan kan ik me tijdelijk afsluiten voor ellende om vervolgens weg te zinken in een diepe slaap en weer met hernieuwde inzichten wakker te worden. De volgende dag is het altijd lichter dan de dag ervoor. Maar nu voor het eerst in mijn leven gaat deze vlieger niet op. Mijn gevoel zegt me dat de duisternis, die deze dood met zich meebrengt, nog wel een tijd om me heen zal blijven hangen. En dan bedoel ik niet het verdriet en de dagen dat je jezelf niet de dag door kunt slepen. Ik bedoel de negativiteit en de intentie tot vernietiging die mij en mijn gezin boven het hoofd hangen. Want de jacht gaat door. De mensen, die het op ons gemunt hebben, zijn nota bene mijn bloed-eigen vader en broertje.

Zolang ik mijn vader ken, is hij een jager in hart en nieren. Vroeger kon je hem uittekenen in een donkergroene knickerbocker van ribstof met daaronder dezelfde kleur hoge kniekousen. Aan zijn bovenlijf droeg hij een hout-

hakkersbloes met grove ruitjes, waarbij hij zijn mouwen steevast oprolde tot aan zijn ellebogen. Ik hield van de geur van zijn camelkleurige leren patroontas, waar mijn broertje, Wouter, en ik de rode en groene patronen in de lussen van de ceintuur mochten stoppen. Met zorg haalde mijn vader zijn dubbelloopse jachtgeweren uit huis en legde ze behendig in de kofferbak van zijn auto, wanneer hij naar een van zijn jachtgebieden in Friesland of Groningen ging. In zijn beginjaren als jager kon hij uren in het veld zitten te wachten op wild dat langs kon komen. Met zijn priemende bruine ogen tuurde hij het gebied af. En als hij dan een fazant of een ree in zicht kreeg, legde hij aan. Automatisch zette hij de kolf tegen zijn rechterschouder en met zijn linkerhand ondersteunde hij de loop van het geweer. Zijn hoofd licht naar rechts gebogen om over de loop de juiste positie voor inslag te bepalen. Zijn rechterwijsvinger lag om de trekker en wanneer zijn prooi precies goed stond, Bam!

Jaren later, toen mijn broertje oud genoeg was, haalde mijn vader hem over om ook zijn jachtexamen te halen. Samen gingen ze regelmatig op pad. De tijden veranderden en oude jachtvrienden werden vervuild voor nieuwe en de gebieden breidden zich uit naar het buitenland. Hierdoor kwamen ze ook in andere jachtkringen terecht waar geld, status en dikdoenerij om de hoek kwamen kijken. Waarom schieten buiten in de kou als het ook vanuit je verwarmde, dikke SUV kan? Met enige regelmaat werden jachtregels aan hun laars gelapt onder het motto: wie betaalt, die bepaalt. Het was anders dan dat het vroeger was, grilliger en onvoorspelbaarder. En die trend zette zich ook voort in het dagelijks leven. Daarom was ik alert en moest ik het verlies van mijn moeder naar de achtergrond schuiven. Want uit de meest onverwachte hoeken zouden de bloedhonden ons spoor oppikken en als we nietsvermoedend in het vizier van de jagers zouden staan, zouden ze zonder wroeging hun schot lossen. Want wie niet met hen is, is tegen hen.

Uiteindelijk slaap ik toch nog een paar uur. Als Dirk en ik wakker zijn, nemen we de planning van de dag door. Dirk gaat samen met mijn nicht,

Milou, naar de politie. Na het ongeluk zijn zowel mijn moeders lichaam, haar auto, als de persoonlijke spullen, die ze op dat moment bij zich had, in beslag genomen. Er zijn serieuze verdenkingen dat er wel eens met haar auto geknoeid zou kunnen zijn. Totdat dit alles uitgesloten is, is dit helaas niet een 'gewoon' ongeluk. Om te zorgen dat mijn vader en broertje zoveel mogelijk buiten de deur blijven, wil Dirk de spullen van mijn moeder veiligstellen.

Franka

Mijn moeder

1953. Het was winter in een klein Twents dorp, vlakbij de Duitse grens. Er lag sneeuw op de daken en de kachels werden flink gestookt. Paarden met karren ploegden door de straten en her en der hoorde je kinderen lachen, die uitgelaten waren door de witte vlokken die naar beneden vielen.

Bij de familie Masselink, waar mijn moeder van afstamt, ging het er rustig aan toe. Dat kon ook niet anders, want mijn oma kon elk moment bevallen. Ze had al een één jaar oude zoon en een dezer dagen zou het gezin uitgebreid worden met nog een baby. Alles was voorbereid. Een bedje, kleertjes, lakens en doeken. Toen de bevalling zich aandiende, stak mijn opa, als goed katholiek, een kaarsje aan en werd de dokter erbij gehaald. Alles verliep voorspoedig en een mooie dochter, Fenna, kwam ter wereld. Het kaarsje kon weer uit en mijn oma kon bijkomen van de bevalling. Er zat de huisarts echter iets niet lekker. De buik van mijn oma bleef dik en dat vertrouwde hij niet. Na verder onderzoek was hij erg verrast. Er bleek nog een baby te komen en de dokter zei: “Steek het kaarsje maar weer aan, meneer Masselink.” Ongeveer twee uur later zag mijn moeder, Franka, het levenslicht. Twee meisjes die sprekend op elkaar leken. Een eeneiige tweeling was geboren. Na hen volgden nog acht kinderen.

De meisjes werden door iedereen ‘de tweeling’ genoemd. Onlosmakelijk waren zij verbonden met elkaar. Samen met een grote dosis ondeugendheid werd hun naam gevestigd in het dorp. “Oh, dat zal de tweeling wel weer hebben gedaan”, was een bekende uitspraak. In die tijd was het nog gebruikelijk om een tweeling

hetzelfde te kleden. En dit kwam de dames heel goed uit. Zo konden ze elkaar tijdens de minder leuke vakken helpen. Mijn moeder was namelijk geen fan van catechese. Eens in de zoveel tijd werd de lesstof individueel overhoord. Het laat zich raden dat Fenna zonder blikken of blozen tweemaal overhoord werd en Franka gespaard bleef. De meisjes hadden het qua uiterlijk goed getroffen. Twee fraaie gezichten met groene ogen en allebei hadden ze een stel goed gevormde benen. Ze hadden mooi, donkerbruin dik haar. Tijdens hun lagereschooltijd moesten zij van hun moeder dan ook hun haren laten groeien. Lange vlechten werden erin gemaakt, totdat mijn oma het goed genoeg vond. De vlechten werden afgeknipt voor oma uit Rijssen. Zij was van goede komaf en was toe aan een nieuwe pruik. Vanaf een jaar of tien ging de tweeling weer met een korte coupe verder.

In 1965 gingen ze naar een nonnenkostschool in Drenthe. Het was een klein, katholiek dorp waar zowel het internaat als de school gevestigd waren. Samen met hun jongere zusje gingen de dames mulo B doen met onder andere algebra, meetkunde en natuurkunde. Hoewel er serieus gewerkt moest worden en er een streng beleid was, bleef de tweeling ook hier niet onopgemerkt.

Onder leiding van zuster Philomena, ook wel 'Flip' door de meisjes genoemd, kwam er toch weer van alles op hun pad om het leven van tieners een beetje sjeu te geven. Waar de een ging, ging de ander ook en omgekeerd. En lol zou er getrapt worden. Het was de tijd van The Beatles en The Stones. Ze genoten van bijeenkomsten met leeftijdsgenoten en naast het huiswerk in hun agenda's vertrouwden ze ook de 'zonden van de tweeling' toe aan het papier.

‘We zitten op school altijd te roken. We zullen er wel gauw wat over te horen krijgen. Het smaakt anders heerlijk.’

‘Flip is de laatste dagen erg kwaad. Ze zegt dat we brutaal zijn en dat de leerlingen uit de eerste en tweede klas niet meer met ons om mogen gaan. We lijken wel vergif.’

Middenin het dorp was een snackbar waar je destijds voor 25 cent een zak patat kon kopen. Het was de winter van 1969 en met een grote groep leerlingen liep de tweeling door het dorp richting de cafetaria. Ondertussen was er een heus sneeuwballengevecht aan de gang. Door de lol en de uitgelatenheid van alle meisjes en jongens belandden er ook een paar sneeuwballen in het loket van de snackbar. De cafetariahoudster was hier echter niet van gediend. Tussen de leerlingen herkende zij de tweeling. Op hoge poten ging zij haar beklag doen bij zuster Philomena. Deze nam de zaak zo hoog op dat niet alleen de tweeling voor veertien dagen werd geschorst, maar ook hun jongere zusje. Die stond immers ook bij de groep. Hoewel zij geen enkele sneeuwbal had gegooid, kreeg ze dezelfde straf, puur en alleen omdat zij er ook een van Masselink was. De schorsing hield in, dat zij twee weken niet welkom waren op het internaat en ook niet op school. Maar dit ging de leraren te ver. De meisjes zaten in hun examenjaar en zij vonden het niet verantwoord om hen zo lang lessen te laten missen. Zij bleven dus welkom op school. De dames konden stante pede richting huis vertrekken. Eenmaal thuis wachtte mijn flink aangedane opa hen op, die hen meteen de kast begon uit te keren. “Wat denken jullie meiden wel niet. Je zomaar laten schorsen door sneeuwballen de cafetaria in te gooien. Dit lijkt helemaal nergens op!” De rapen waren gaar, maar zijn tirade werd onderbroken door een vriendinnetje dat was meegereisd. Zij nam bepaald geen blad

voor de mond en zei dan ook hoogst verontwaardigd: “Meneer, nou moet u eens goed naar mij luisteren! Wij waren met heel veel jongeren bij dat sneeuwballengevecht. Het was niet alleen de tweeling! Die dame van de snackbar pikte uw dochters eruit, omdat ze zo herkenbaar zijn, maar de rest wordt gemakshalve vergeten. En hun zusje had er al helemaal niets mee te maken. Dat Flip deze schorsing heeft opgelegd is volkomen overtrokken!”

Daar stond mijn opa even van te kijken. Hij bond in en arrangeerde een gesprek met zuster Philomena. Het kon toch niet zo zijn dat zijn meisjes alle schuld in de schoenen geschoven zouden krijgen. Na een uitvoerig gesprek met Flip keerde mijn opa onverrichterzake terug naar huis. Gelukkig kon er onderdak voor hen worden geregeld. Via contacten van mijn grootouders konden alle drie de zusjes terecht bij kennissen die tegenover de school woonden. Het waren vriendelijke mensen bij wie veel gezelligheid was en waar de teugels aardig los hingen. De meiden genoten van hun vrijheid, het lekkere eten en het zonder regels tv kijken. Dit was veel gezelliger dan die strenge nonnen. Nadat de geschorste dames weer terug konden naar het internaat, trok zuster Philomena toch enigszins het boetekleed aan. “Excuses voor mijn beslissing om tot schorsing over te gaan, maar dit besluit kon ik niet terugdraaien in verband met gezichtsverlies hier in de gemeenschap.”

Na alle opschudding slaagden de drie zussen alsnog en konden ze Drenthe achter zich laten. Ze togen alle drie weer richting Twente, waarop de tweeling een bijzondere studiekeuze zou maken. Op advies van een leraar schreven zij zich in op de SLP (School voor Laboratorium Personeel). Mijn opa en oma lieten er geen gras over groeien en regelden een eigen Volkswagen-bus voor de meisjes. Hiermee konden ze makkelijk naar school rijden, samen met nog een paar medestudenten.

Feestjes vieren, schoolreisjes naar het buitenland maken en genieten van het vrije leven, dat kon de tweeling als geen ander. Mijn moeder was hier zo druk mee bezig, dat zij in het eerste jaar bleef zitten. Toen Fenna haar diploma haalde en op het lab in Hengelo ging werken, kwam mijn moeder daar in haar laatste jaar stage lopen. Tijdens die stage heeft zij mijn vader leren kennen, die daar, door een voor mij onbekende reden, in het ziekenhuis kwam te liggen. Van het een kwam het ander en al snel waren zij een stel.

Waar er voor mijn vader een wereld openging door kennis te maken met een groot gezin en de warmte en gezelligheid die daarbij kwam kijken, ontdekte mijn moeder een heel ander gezinsleven waar geld verdienen op de eerste plaats kwam en het veelal ieder voor zich was. Ze kwam in een luxewereld terecht, die zij totaal niet gewend was. Hoewel mijn moeder een goede band probeerde op te bouwen met haar schoonouders, is dat nooit helemaal gelukt. Ze vonden haar maar eenvoudig. Met haar inmiddels weer lange, donkerbruine haar en zilveren ringen om haar vingers, vond mijn opa haar op een zigeunerin lijken. Een stigma waar ze nooit vanaf is gekomen. In de tussentijd rondde ze haar opleiding af en ging ze aan het werk bij hetzelfde laboratorium als haar zus.

Na een paar jaar verkering traden mijn ouders in 1978 in het huwelijk. Ze betrokken een woning middenin het centrum van een geliefd dorp in Twente, samen met de twee jachthonden, Duitse staande draadharen, van mijn vader. Het was een huis dat kenmerkend was voor de streek. Het had hoog opgetrokken ramen met kleine ruitjes, die voorzien waren van monumentgroene luiken. Via *niendeuren*¹ kon je het achterste gedeelte, dat een soort werkplaats

¹ *Niendeur: vroegere hoofdingang van Oost-Nederlandse boerderijen met een stiepel (uitneembare middenstijl) in het midden.*

was, betreden. Een typisch Twents fenomeen, dat je bij meer panden en boerderijen aantrof. De voordeur kenmerkte zich door een ingelegd gietijzeren rooster, dat de woning een landelijk karakter gaf. Om de gevel op te sieren had mijn moeder een prachtige, lichtroze clematis montana naast de voordeur geplant. Ieder jaar breidde deze klimplant zich uit en ieder jaar bloeide hij uitbundiger. Aan de achterkant van de woning bevond zich een piepklein tuintje. Er was net genoeg ruimte voor een picknicktafel en twee aardenerken potten met viooltjes. Om toch een beetje groen aan te brengen had mijn moeder zaad van stokrozen gestrooid in een klein strookje langs de bakstenenmuur die om de tuin stond. Het was een schattig straatje waaraan ze woonden, met oude lindebomen en een ouderwetse waterput, gemaakt van Bentheimer zandsteen.

Vlak nadat ze getrouwd was, stopte mijn moeder met werken, omdat ze zwanger was van mij. Het zorgeloze leven dat ze tot dan toe had gehad, zou door het huwelijk met mijn vader helaas snel naar de achtergrond verdwijnen. Tijdens de strenge winter het jaar daarop beviel ze van mij in het ziekenhuis. Hoewel mijn moeder drie weken over tijd liep, bleek ik een kleine baby te zijn, die helemaal blauw ter wereld kwam. Kennelijk had ik geen haast om te komen.

Mijn broertje, Wouter, werd ruim twee jaar later geboren. Waar mijn moeder bij mijn geboorte aan het infuus moest om de bevalling op te wekken, is Wouter spontaan en in sneltreinvaart thuis geboren. De dienstdoende huisarts vond het destijds erg ongepast dat de hond erbij was en wilde het dier per direct uit de slaapkamer hebben. Waarop mijn vader doodleuk meldde dat de hond kon blijven. Hij was erbij geweest toen de baby gemaakt werd en hij zou er ook bij zijn als de baby geboren zou worden.

Johannes
Mijn vader

Mijn vader groeide op in een pittoresk dorp in Twente. Mooie, oude panden sierden het centrum, die met elkaar verbonden werden door oude waaltjes en kinderkopjes in de straten. De bijzondere katholieke kerk, gebouwd in de dertiende eeuw, was het middelpunt van dit alles.

Mijn vader was het tweede en laatste kind van mijn grootouders. Hij werd drie jaar na zijn broer geboren. Ze groeiden op in een prachtige omgeving. Nabij lagen de Vasserheide, het Springendal en de Bergvennen. Bossen, water en zand. Genoeg om je als kind de hele dag te kunnen vermaken.

Mijn grootouders werkten hard in hun eigen fietsenzaak. Er was weinig tijd en aandacht voor de kinderen, maar geld was er wel. Met enige regelmaat werd het tekort afgekocht met cadeaus, zoals een brommer voor mijn oom toen hij zestien werd, en beiden kregen een eigen auto zodra ze hun rijbewijs hadden.

Tijdens de basisschoolperiode van mijn vader ontving hij zijn eerste cadeau. Hij kreeg een pony, genaamd Tanna. Het hengstje was bruinbont gekleurd en had lichtbruine manen. Mijn vader was erg gek op het paardje en wanneer hij op een bepaalde manier floot, reageerde Tanna met luid gehinnik en kwam vrolijk op mijn vader afgerend. Regelmatig ging mijn vader in het weekend met een vriendje zo vroeg in de ochtend met de pony op pad, dat ze hem sokjes aandeden, zodat mijn opa en oma niet wakker zouden worden van het hoefgetrappel. Met z'n tweeën klommen ze op de rug van Tanna en reden naar hun favoriete bos in de buurt. Via

een zandweg, waarop ze Tanna flink lieten galopperen, schoten ze langs de oude beuken, eiken en beekjes. Met warm weer zochten ze verkoeling in het water en als ze langs een boerderij kwamen gingen ze even aan en kregen ze wat te eten. Mooie avonturen voor jongens op die leeftijd. Totdat hij naar kostschool moest. Nadat hij weer eens een weekend thuis mocht komen, bleek de pony er niet meer te zijn.

“Waar is Tanna?” vroeg mijn vader verbaasd aan zijn moeder.

“Die is er niet meer,” zei ze zonder enige emotie, terwijl ze de afwas deed. “Nu je op kostschool zit, heb je geen tijd meer om voor je pony te zorgen en je vader en ik zijn te druk met de zaak.”

“Maar waarom hebben jullie niks gezegd? En waar is hij naartoe gegaan?” vroeg mijn vader in lichte paniek.

“Dat is niet van belang. Voor de pony wordt goed gezorgd. Je moet je er niet druk over maken,” reageerde mijn oma onverschillig. En daarmee kon mijn vader het doen. Intens verdrietig sprong hij op zijn fiets en kamde de buurt uit in de hoop om zijn pony, waar hij zo gek mee was, nog eens te zien. Maar hij had geen geluk. Pas na maanden zoeken kwam zijn wens toch nog uit. Toen hij op zijn fiets vanuit het internaat naar huis reed, zag hij heel in de verte een pony staan. Een weiland waar hij al zo vaak langs was gefietst, maar waar hij nog nooit een dier was tegengekomen. Maar zijn ogen logen niet. Toen floot hij zijn bekende deuntje, maar er gebeurde niets. Hij probeerde het nog een keer. Weer geen reactie. Pas toen hij dichterbij kwam en nogmaals floot, hoorde hij van achteruit de wei een luid gehinnik. En ja hoor, daar kwam Tanna aan. Ditmaal echter niet rennend, maar sjokkend. Want wat zag zijn pony er verschrikkelijk uit. Onverzorgd, vermagerd en met zweren op zijn rug. Maar wat waren die twee blij dat ze elkaar na deze zoektocht weer gevonden hadden. Het geluk bleek helaas van korte duur. Mijn vader ging verhaal halen bij de boer, waarom

zijn pony er zo verwaarloosd uitzag. Die reageerde nors en zei dat hij hem geen verantwoording schuldig was. De maand erop, toen mijn vader in het weekend weer naar huis mocht, fietste hij langs een verlaten wei. Tanna was naar de slachterij gebracht.

Toen hij klaar was op het internaat, ging hij in het westen van het land studeren voor leraar lichamelijke opvoeding. Mijn opa zag geen heil in deze studie en had bovendien weinig vertrouwen in zijn zoon. Hij kon zich emotioneel slecht binden met hem. Zijn oudste zoon was zijn lievelingetje en hij richtte zijn aandacht voornamelijk op hem. Wat erin resulteerde dat hij streng was voor mijn vader en hem kleineerde. Hij vond hem een slappe zak, die er toch niet zou komen in zijn leven. Mijn vader trok zich op zijn beurt terug, want het lag niet in zijn aard om snel in opstand te komen. Ondanks mijn opa's negatieve uitlatingen, ging mijn vader toch naar de sportacademie. Mijn oma steunde hem en regelde een goed kosthuis voor hem. Mijn vader had plezier in zijn studie en daarnaast genoot hij van zijn studententijd. Alles leek voorspoedig te gaan, totdat hij vertraging opliep, omdat hij tijdens een oefening uit de ringen viel en zijn nek en schouder brak. Paniek alom. De breuken bleken gelukkig gunstig en met behulp van een goede fysiotherapeut herstelde hij weer.

Net zoals mijn moeder van feestjes hield, hield mijn vader er ook van om de bloemetjes buiten te zetten. Alleen liet hij daar weinig tot niets over los naar mij toe. *Nu, zoveel jaar later, snap ik dat wel. Hoe kon hij immers een dochter, die het leven wilde ontdekken, kort houden als hij zelf niet braaf was geweest?* Het enige dat hij vertelde, was dat hij een keer stomdronken uit de kroeg was gekomen en per ongeluk de verkeerde slaapkamer binnenliep. Hij was zo beneveld dat hij zich op het bed liet vallen. Niet wetende dat hij tussen zijn

gastheer en -vrouw in dook, waardoor ze met z'n drieën door het bed zakten. Nadat mijn vader zijn opleiding had afgerond, ging hij terug naar Twente om les te geven in het voortgezet onderwijs. Vol overgave stortte hij zich op het vak, maar na enige tijd beleefde hij er geen plezier meer aan. Terugdenkend aan de revalidatie van zijn nek en schouder, bleek hij dusdanig geïnteresseerd te zijn in het bewegingsapparaat van de mens, dat hij zijn beroep als gymleraar aan de wilgen hing en opnieuw ging studeren. Hij koos voor het vak osteopathie. Hij was gefascineerd om, naast het verbeteren van functies van het lichaam, het zelfherstellend vermogen ervan te leren activeren.

Vanaf het moment dat ik geboren ben, totdat ik een jaar of tien was, heb ik mijn vader weinig gezien. Hij was of aan het werk of aan het studeren of op jacht. Een ander alternatief was er niet. Mijn vader had een eigen praktijk voor osteopathie, waar hij als drijvende kracht veel te vinden was. Hij was ambitieus en wilde meer. Dus kwam er nog een praktijk bij en niet veel later nog een. Hij werkte van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat en in de tussentijd voedde mijn moeder mijn broertje en mij op. Toch haalde mijn vader op een gegeven moment geen voldoening meer uit zijn werk. Daarom gooide hij het over een heel andere boeg. Natuurgeneeskunde kwam op zijn pad. Een kennis bracht hem bij een goede docent in het noorden van Duitsland om hem op te leiden. Bijna elk weekend vertrok hij vrijdagochtend voor dag en dauw om daar het vak te leren en kwam zondagsavonds rond het avondeten pas weer thuis. In de tussentijd begon hij aan huis zijn nieuw geleerde vak in de praktijk te brengen. Langzaam verdween de osteopathie uit beeld.